

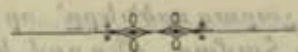
բարեպաշտօն վաճառականն Մարտիրոս՝ իբրև զգեղեցիկ և զմեծագին մարդարիտ։ Եւ ընծայեաց մեծաւ սիրով ի ձեռս վերոյգրեալ երջանիկ առաջնորդին՝ առ ի լինել հոգեոր յիշատակ իւրն և իւրայնոցն ամենեցուն ի սուրբ Աթոռս Թօմայի սրբազան Առաքելոյն, կամեցեալ սովաւ ժառանգել զերանին Եօպեայ կայծակնամաքութիւն մարգարէին, որ անէ. երանի որ ունիցի յիշատակ ի Սիօն եկեղեցի։ Ապա խնդրի ի միաբանիցդ մեծի Աթոռոյս՝ որք ընթեռնութիւն զայս Աւետարանս, յիշել ի բարին՝ զԱզուլեցի տուտենց յորում թիւնեան մարտիրոս վաճառական և զԾնողսն, և զորդիսն և զհամօրէն ազգայինս նորա՝ զկենդանիս և զննջեցեալս։ Զորս զամենեւեան օրհնեսցէ Քրիստոս, հատուցանելով բազմապատիկ վարձս՝ հոգեորապէս և մարմնաւորապէս, և յիշեսցէ որպէս զաւագակն՝ յորժամ գայ արքայութեամբ իւրով, ամէն։

Գրեցաւ յիշատակաց բանս ի թուականիս մերում ՌՄԽԵ, յամսեանս յունվարի ԺԲ ի յառաքելական հրաշազարդ սուրբ Աթոռս Թօմայի՝ որ ի գիւղաքաղաքս Ազուլիս։

1Է. Մի սիւնակ յիշատակարան Ս. Էջմ. միաբան Մեսրոպ եպ. Սմբատեանի կողմից, որ ժամանակակից է մեզ. թւկ. յիշակ. 1904.

(Շար.)

Մեծ. Վրդ. Մաքսուդեան



ԲՀԱԳԱՎԱԴԳԻՏԱ՝ ԿԱՄ ԵՐԱՆԵԼՈՒ ԵՐԳԸ.

Գ.

Արշունան խօսեց.

Եթէ դու կարծում ես՝ թէ գործից աւելի բարձր է միտքը, ինչո՞ւ ինձ այսպիսի մի զարհուրելի գործի ես դրդում։

Քո երկմիտ խօսքերից իմ միտքը կարծես պղտորուած է։ Արտասանի՛ր միայն մի օրէնք, որով լաւագոյնին հասնէի ես։

Կրիցնացի խօսեց.

Աշխարհումս երկու տեսակ կեանք կայ, որոնց մասին ես արդէն խօսել եմ. Սանքեսաների համար դիտութեան եօդա, և եօդինների¹⁾ համար գործի եօդա:

Ոչ մի գործ չգործելով՝ մարդ անգործ չի լինիլ. ոչ էլ հրաժարումով կեանքի նպատակին կարելի է հասնել:

Որովհետեւ ոչ մի էակ, մինչև իսկ մի աղնթարթ, չի մնում անգործ. գործում է նա ահամայ իր մարմնի ֆունկցիաններով:

Ով զգայարանների գործունէութիւնը նուաճելով՝ մնում է անգործ, բայց միտքն զբաղուած զգայական առարկաներով և խորհուրդները ցրուած, նա կեղծ բարեպաշտ է կոչուում:

Բայց նա, որ զգայութիւնները մտքով նուաճելով՝ բանացնում է զգայարանների գործունէութիւնը բարի գործի համար՝ ինքը բաշուած մնալով, նրան յարգում են:

Գործի՛ր ուրեմն օգտակար գործը. որովհետեւ գործն աւելի քարձր է անգործութիւնից. քո մարմինն անգամ դու չես կարող սնուցանել անգործութեամբ:

Բացի սուրբ գործից՝ աշխարհը մեզ կապում է նաև ուրիշ գործերով. այդ գործը՝ ազատ ցանկութիւններից, գործի՛ր ուրեմն, ո՛վ Կունտի՛ի որդի:

Երբ զոհաբերութեամբ արարածներին ստեղծեց Արարչապետը՝ ասաց նրանց. շնրանով բաղմացէք. դա թող լինի առատութեան հորթը:

«Աստուածներին սնուցէք նրանով և թող Աստուածները սնուցանեն ձեզ. այս իոխադարձ սնուցումներով գերագոյն բարիքը պիտի դանէք:

«Մնանելով զոհաբերութեամբ՝ Աստուածները ձեզ պիտի տան հարկաւոր սնունդը. ով ուտում է աստուածատուր սնունդը՝ նրանց մաս չհանած, նա գող է:

«Ովքեր զոհի մնացորդներն են ուտում, արձակում են իրանց մեղքերից. իսկ չարագործները՝ որ սնունդ են պատրաստում միայն իրենց համար, մեղքով են սնանում»:

Արարածներն ապրում են բերքերից և բերքերը ծնում են անձրևից. անձրևը գալիս է զոհաբերութիւնից և զոհաբերութիւնը կատարում է գործողութեամբ:

Գիտցի՛ր թէ գործողութիւնը ծնում է բրահմայից և բրահման Յաւիտենականից. ուստի ամենուրեքն բրահմա միշտ զոհաբերութեան ներկայ է:

Ով կենաց շրջանառութեան չի գործակցում աշխարհի մէջ, և մեղքերով է ճաշակում զգայութեանց հաճոյքը, նա գուր է ապրում:

1) Եօդա արա՛, եօդային հետեւող անձ:

Բայց նա որ երջանիկ է ու գոհունակ իւր հոգու մէջ, իւր հոգու մէջ էլ գանուամ է իր ուրախութիւնը և չի արհամարհում ո՛չ մի գործ:

Գործի կատարուելը կամ չկատարուելը իր հոգը չէ. և ոչ մի էակից նա օգնութիւն չի սպասում:

Ուրեմն միշտ քաշուած՝ կատարի՛ր քո գործը. որովհետեւ հրաժարմամբ կատարելով գործը՝ մարդ հասնում է գերադոյն նպատակին:

Ձանական և ուրիշները գործով հասան կատարելութեան. եթէ դու նկատես գործերի ամբողջութիւնը, կը պարտաւորուիս գործել:

Ինչ ձեռով գործում է մի նշանաւոր մարդ, նոյն ձեռով գործում է մարդոց մնացեալ մասը. նա օրինակ է տալիս, աշխարհ նրան հետևում է:

Ես էլ անելու ոչինչ չունիմ երեք աշխարհների մէջ և ոչ էլ ստանալու մի նոր բան, բայց գործում եմ:

Որովհետեւ եթէ ես չգործէի անգրդուելի գործունէութեամբ, բոլոր մարդիկ՝ որ հետևում են իմ ճանապարհին, պիտի կորչէին այս աշխարհի մէջ. եթէ ես չկատարէի իմ գործը, քառս պիտի կաղմէի և այդ արարածները պիտի ջնջուէին:

Ինչպէս որ ադէտները միացած են միմեանց գործով, նոյնպէս թող իմաստունը գործի՝ հրաժարուած աշխարհից, կաղմելու համար աշխարհի կարգը:

Թող անհամաձայնութիւններ չծնուցանէ իրենց գործին նուիրուած ադէտների մէջ, այլ սիրեցնէ աշխատութիւնը՝ անձնատուր լինելով ու միանալով նրանց:

Բոլոր կարելի գործերը առաջանում են կենդանի էակներին բնական ստորոգելիքներից. մեծամիտը միայն կասի. «Այդ գործը ես եմ արել»:

Բայց արդարախոհ անձը, որ զանազանում է ստորոգելիքն ու գործողութիւնը, ասում է. «Ստորոգելիքը ստորոգելիքին է վերաբերում», և հրաժարւում է:

Նիւթի ստորոգելիքներով այլայլուած մարդիկ յարում են ստորոգելիքների գործողութեան. սորա ընդհանուրը չգիտցող ծանր ուղեղներ են. ով իմանում է թող չխախտէ նրանց:

Բոլոր գործերը ի՛նձ վերագրիր, մտածիր գերադոյն հոգու վրայ. և անոյոյս ու անհոգ կռուիւր առանց ավերութեան:

Այն մարդիկ, որ հետևում են իմ հրամանիս հաւատքով ու անարտունջ, ազատում են նորա էլ գործերի կապերից:

Բայց նորա, որ տրտնջալով չեն հետևում իմ հրամանիս, իմացիւր թէ դուրի են ամէն զխտութիւնից և կորչում են անմիա կերպով:

Իմաստունը ձգտում է իր ընտելեան համաձայնող գիտութեան. անասուններն էլ իրենց. ո՞վ կարող է հակառակը գործել:

Զգայական առարկաները զգայարաններին տալիս են ցանկութիւն կամ զգուանք. բայց իմաստունը չի հպատակում նրանց, որովհետեւ նորա իր թշնամիներն են:

Լաւադոյն է սեպհական անկատար օրէնքը օտարի կատարեալ օրէնքից. լաւադոյն է մեռնել սեպհական օրէնքով. օտար ըօէնքը վտանգաւոր է:

Արջունան խօսեց.

Ինչո՞վ գնում է մարդ մեղքի մէջ ահամայօրէն իրր մղուած օտար ուժից:

Կրիւնան խօսեց.

Դա սէրն է, դա կիրքն է՝ ծնուած տարտարոսից, գիշատիչ և մեղսալից. գիտցիր՝ որ նա թշնամի է աշխարհում:

Ինչպէս ծուխը ծածկում է բոցը և ժանդը հայելին, ինչպէս արդանդը պատում է սաղմը, այնպէս և նա պատում է այս աշխարհը:

Իմաստութիւնը ծածկում է նրանով. իմաստունի յաւիտենական թշնամին է. անյագ բոցի պէս նա ձեւփոխւում է բոտ հաճոյս:

Զգայարանները, միտքը, բանականութիւնը նորա ընակարաններն են կոչւում. սոցանով մթադնում է գիտութիւնը և բանականութիւնը:

Ուստի քո զգայարանները հենց սկզբից ընկճիր, ո՞վ Բհաւրատայի դերադոյն որդի, և ջնջիր այս մեղապարտին, որ վնասում է գիտութեան և դատողութեան:

Զգայարանները հզօր են, ասում են. զգայարաններից աւելի հզօր է միտքը, մտքից աւելի հզօր է բանականութիւնը. բայց բանականութիւնից աւելի հզօրը նա է:

Նրան բանականութիւնից աւելի հզօր իմանալով, զօրացրո՛ւ հոգիդ քո մէջ և սպանի՛ր թշնամուն, որ զանազանակերպ է և դժուարամատչելի:

Այսեղ վերջանում է Բհագավադգի՛տայի երրորդ գլուխը, որի անունն է գործի եօգա:

Դ.

Կրիւնան խօսեց.

Այս յաւիտենական եօգան սովորեցրի նախ Վիվասվատին. Վիվասվատը սովորեցրեց Մանուին. Մանուն պատմեց Իկշվակունին:

Այսպէս փոփոխակի անցնելով Արքայական Իմաստունները սովորեցին. բայց դարերի ընթացքում Եօդան մոռացուեց:

Նայնը ես այժմ քեզ եմ սովորեցնում, այդ հին մոռացուած Եօդան. «Իմ ծառան ես դու և իմ բարեկամը» ասացի ես: Գերագոյն գաղանիք է սա:

Արջունան խօսեց.

Յետնագոյն է քո ծնունդը. Վիվասովատի ծնունդը կանխագոյն է. ի՞նչպէս հատկանալ քեզ, երբ ասում ես «նախ սովորեցրի Վիվասովատին»:

Կրիեման խօսեց.

Բազմաթիւ են իմ ծնունդները. քոնն էլ, ո՞վ Արջունա. բայց ես նրանք բոլորը գիտեմ, միայն դու չգիտես:

Թէև անսկիզբն և անվախճան, արարածների տէրն եմ ես, բայց իշխան իմ սեպհական էութեան, ծնւում եմ խորհրդաւոր զօրութեամբ:

Ամէն անգամ երբ արդարութիւնը նուազում է և անարդարութիւնը գլուխ է բարձրացնում, այն ժամանակ մարմին եմ գգենում:

Եւ բարիների պաշտպանութեան, չարերի հալածման և արդարութեան վերականգման համար ծնւում եմ դարեց դար: Իմ աստուածային ծնունդն ու գործը ով իմանում է, նա թողնելով մարմինը՝ նոր ծնունդի չի դիմանում. ինձ է գալիս, ո՞վ Արջունա:

Ազատ ցանկութիւնից, երկիւղից և կրքից, բարեպաշտ ու հաւատացած ինձ, շատերը գիտութեան ապաշխարութեամբ մաքրուած, միանում են իմ էութեան:

Որովհետեւ որոնք խոնարհում են իմ առաջ, նրանց յարգում եմ ես: Իմ ճանապարհին հետևում են բոլոր մարդիկ:

Ովքեր ցանկանում են գործերի վարձատրութեան, զոհում են աստուածներին. և շուտով այս մահկանացու աշխարհի մէջ ստանում են իրենց վարձը:

Չորս դասակարգերն ինձանից ստեղծուեցան և իրենց յատկութիւններն ու պաշտօններն ստացան. իմացիք թէ՛ նորա իմ գործն են, ես որ անգործ եմ և անայլալ:

Ինձ չեն ապականում գործերը, որովհետեւ ոչ մի պտուղ չունին ինձ համար. ով ինձ այսպէս է ընդունում, գործերով էլ կաշկամդւում:

Գիտենալով թէ իմաստուններն էլ կատարել են իրենց

գործը ազատութեան ցանկութեամբ, կատարելը դու էլ այն գործը, որ իմաստունները ժամանակին կատարել են:

«Ի՞նչ է գործը. ի՞նչ է դադարը» ասում ես: Բանաստեղծներն անդամ այս բանում դժուարացել են: Գործը ես քեզ կուսուցանեմ, և երբ դու կիմանաս՝ կազատուիս չարքից:

Պէտք է գիտենալ գործը, պէտք է գիտենալ դադարը, պէտք է գիտենալ անգործութիւնը. դժուարեմբռնելի է գործի ընթացքը:

Ով գործի մէջ անգործութիւն է տեսնում, և ով անգործութեան մէջ գործ է տեսնում, նա իմաստուն է մարդկանց մէջ. նա եօգայի մէջ է, գործի՝ թէ չգործի:

Եթէ իւր բոլոր ձեռնարկութիւնները ցանկութեան ներշնչումներից զերծ են, իբր թէ գիտութեան կրակով այրած լինէր գործը, նրան իմաստուն են կոչում գիտունները:

Ով թողել է գործի վարձատրութեան ցանկութիւնը, և մշտադուր է ու աննախանձ, եթէ գործով զբաղուած էլ լինի, ոչինչ չի գործում նա:

Անյոյս, անձնիշխան, նպաստամերժ, մարմնով միայն գործ գործելով, նա չի մանիլ մեղքի մէջ:

Ամէն պատահածից դոճունակ, սիրուց և ատելութիւնից բարձր, անցանկասէր, անփոյթ յաջողութեան և անյաջողութեան մէջ, գործելիս անդամ կապուած չէ գործին:

Յանկութիւնները վանած, ազատ, գիտութեան անձնատուր և զոհաբերութեամբ ընթացող մարդու համար գործն ամբողջովին հալւում է:

Աստուած է նուիրաբերութիւնը. Աստուած է օծութեան իւղը. Աստուած է կրակը. Աստուած է զոհը. Աստուծուն կը գնայ նա, որ Աստուծոյ վերայ է մտածում գործի մէջ:

Եօգիներից ոմանք մասնակցում են Աստուածների զոհնուրիշներ Բրահմանական կրակի մէջ զոհաբերում են հենց զոհը:

Ոմանք ողջախոհութեան կրակի մէջ լսողական և այլ զգայարաններն են զոհաբերում, ուրիշներ զգայութեանց կրքակի մէջ ձայնը և ուրիշ զգայական առարկաներ են զոհաբերում:

Ոմանք զոհաբերում են հարստութիւն, բարեպաշտութիւն, ջերմեռանդութիւն, ընթերցում, գիտութիւն, ժուժկալութիւն, ձգնակեցութիւն:

Ոմանք արտաշնչութեան մէջ զոհաբերում են ներշնչութիւնը, և ներշնչութեան մէջ արտաշնչութիւնը, և ներ-

շնչութեան ու արտաշնչութեան ճանապարհը փակելով, բռնում են շնչառութիւնը ¹⁾։

Ոմանք անսուաղութեամբ կեանքի պիտոյքները զոհարելու մ են կեանքի պիտոյքների մէջ։ Սորա բոլոր զոհի դիտուններ են և զոհարելութեամբ ջնջում են մեղքերը։

Ովքեր ուտում են անմահութեան կերակուր զոհի մնացորդները՝ գնում են Յաւիտենական Բրահմայի մօտ. բայց ով չի զոհարելում՝ նա այս աշխարհումն էլ տեղ չունի, ո՛ւր մնաց միւսում։

Այս զանազան զոհերը հաստատուած են Բրահմայի բերանից. գիտցիր որ նրանք բոլորը գործի ծնունդ են. և այս գիտենալով դու կը փրկուիս։

Լաւագոյն է գիտութեան զոհարելութիւնը հարստութեան զոհարելութիւնից. բոլոր գործերի կատարելութիւնը գիտութեան մէջ է բովանդակուած։

Գիտցիր որ սա ստացւում է պատուելով, հարցափորձելով ծառայելով. գիտունները՝ որ պնդում են ճշմարտութիւնը, քեզ գիտութիւն պիտի սովորեցնեն։

Գիտութեամբ այլ ևս տկարութիւն չպիտի զգան. նրանով դու պիտի տեսնես բոլոր արարածներին հոգու մէջ և յեառոյ իմ մէջ։

Եթէ դու բոլոր մեղաւորներից աւելի մեղաւոր լինիս, գիտութեան ֆառով բոլոր մեղքերը պիտի անցնիս։

Կնչպէս վառուած կրակը փայտը մոխիր է դարձնում, այսպէս էլ գիտութեան կրակը բոլոր գործերը աճիւն է դարձնում։

Որովհետեւ գիտութեան նման օրհնեալ ջուր չկայ։ Ով իրան Եօգայով կատարելագործում է, ժամանակին կը գտնի գիտութիւնը իր հոգու մէջ։

Հաւատացեալը ստանում է գիտութիւն, երբ անձնատուր է նրան և տէր իր զբայարաններին. գիտութիւն ստանալով՝ շուտով կը հասնի երանութեան։

Բայց ադէոն ու անհաւատը երկբայութեամբ կորչում են, որովհետեւ ո՛չ այս աշխարհը, ո՛չ հանդերձեալը, ո՛չ երջանկութիւնը երկբայողի համար չեն։

Ով Եօգայով անջանտուած է գործերից, ով գիտութեամբ երկբայութիւնը փառապել է, նա անկախ է և գործով չէ կապուած։

1) Շնչառութիւնը ըստ կարելւոյն ու շացնելով անօր նեցիկու ճրդնական դործ։

Աւրեմն ագիտութիւնից ծնած և սրտում բնակող այս երկրայութիւնը կտրի՞ր գիտութեան սրով. դէպի Եօգան դնա՞ւ ին՛ր կաց:

Այսեղ վերջանում է Բհագավադգի՛տա՛յի չորրորդ գլուխը՝ որի անունն է գիտութեան Եօգա:

Ե.

Արջունան խօսեց.

Մի կողմից դու գովում ես գործերից հրաժարումը, ո՞վ կրիշնա, միւս կողմից Եօգան. ո՞րն է լաւագոյնը այս երկուսից. ասա՛ ինձ պարզորոշ:

Հրաժարումը և գործերի Եօգան երջանկութիւն են տալիս երկուսն էլ. բայց գործերի հրաժարումից աւելի լաւ է գործերի Եօգան:

Յարատե է հրաժարման մէջ նա, որ ոչ ատում է, ոչ ցանկանում. ով ազատ է այս երկուսից՝ հեշտութեամբ կադատուի կապանքից:

Սանքիան ու Եօգան բաժանում են մանուկները, բայց ոչ իմաստունները. ով նուիրւում է մէկին, գտնում է միւսի պտուղը:

Այն կայանը, ուր Սանքիայով հասնում են, կարելի է նաև Եօգայով հասնել. և ով Սանքիան ու Եօգան նոյն է տեսնում, լաւ է տեսնում:

Բայց հրաժարմամբ գծուար է հասնել առանց Եօգայի. իսկ Եօգային յարած մենակեացը շուտով Բրահմային կը հասնի: Յարած Եօգային, հոգին մաքրած, նուաճած անձն ու զգայարանները, ապրելով համայն էակների կեանքով, գործելիս նա չի պղծուիլ:

«Ես չեմ որ գործում եմ»՝ այսպէս պիտի մտածէ ճշմարտաճանաչ Եօգին, նայելիս, լսելիս, շօշափելիս, հոտոտելիս, ուտելիս, դնալիս, քնելիս, շնչելիս, խօսելիս, տալիս, առնելիս, աչքը բանալիս ու փակելիս: «Զգայարանները զգայական առարկաների համար են շինուած»՝ այսպէս պիտի առի նա:

Ով ցանկութիւնները թողնելով գործում է Աստուծոյ համար, նա չի պղծւում մեղքով, ինչպէս lotus-ի¹⁾ տերևը ջրով:

1) Lotus հնդկաց սիրելի ծաղիկն է.

Մարմնով, մտքով, բանականութեամբ ու զգայարաններով՝ Եօզինները գործում են գործը, ցանկութիւնները թողած՝ հոգու սրբագործութեան համար:

Եօզայով՝ գործերի պտուղը թողած, հասնում են գերագոյն երանութեան. առանց Եօզայի ով գործերի պտղին է սպասում՝ կաշկանդւում է ցանկութեան զօրութեամբ:

Ով բոլոր գործերից մտքով հրաժարւում է՝ նա անգործ ու հօր ընակում է ինն գոնով քաղաքի ¹⁾ մէջ, առանց գործելու և առանց գործել տալու:

Թէ գործունէութիւնը, թէ գործը աշխարհի տիրոջ ստեղծածը չեն, ոչ էլ գործի պտուղը վայելելու ցանկութիւն. անհատականութիւնն է գոյացրել նրանց:

Տէրը չի վերցնում մէկի մեղքը և ոչ բարի գործը. տգիտութեամբ ծածկուած է գիտութիւնը և այսպէս թափառում են էակները:

Բայց նրանք, որոնց մէջ հոգին գիտութեամբ տգիտութիւնը ջնջել է, նրանց մէջ Արեգակի պէս լուսաւորում է գիտութիւնը Գերագոյն էակին:

Նրան մտածելով, նրան էակցելով, նրա մէջ ընակելով ու նրան նուիրուելով՝ գնում են անդառնալի՝ գիտութեամբ մեղքերից ազատուած:

Գիտուն ու համեստ Բրահմանի, Էզան, Փղի, Նոյն իսկ շան միտ ուտողի մէջ իմաստունները տեսնում են Նոյնին ²⁾:

Աշխարհի մէջ նրանք են յաղթել ընդութեան, որոնց մէջ միտքը հաստատ մ'նում է նոյնութեան մէջ. որովհետև անմեղանշական է Նոյնն Աստուած, ուստի Աստուծոյ մէջ մ'նում են հաստատ:

Նա չի ուրախանում հաճելի գէպքով, նա չի տխրում անհաճոյ գէպքով. հաստատամիտ, անդրգուելի, Աստուածախորհ, Աստուծոյ մէջ հաստատուած,

Արտաքին շփումներից ազատ, նա գտնում է իր մէջ երջանկութիւնը. ով Աստուծուն է միացել Եօզայով՝ անկորուստ երանութիւնն է վայելում:

Որովհետև շփումներից ծնած հաճոյքները ցաւ են առաջացնում և սկիզբ ու վերջ ունին, ով Կունտի՛ որդի. նոցա մէջ չի երեւում իմաստունը:

Ով զիմադրում է այս աշխարհում, մարմնից դուրս դալուց առաջ, ցանկութեան և կրքի հարուածներին, նա Եօզի է, նա երջանիկ է:

1) Մարմինն օր ունի ինն ծակ:

2) Այսինքն Աստուած Համաստուածութեան զազափարով:

Այլ իրա մէջ գտնուած է իր երջանկութիւնը, իր ուրախութիւնը և իր լոյսը, նա Նօզի է, որ գտնուած է Բրահմայի Նիրվանային, Բրահմայի էութեան:

Այսպէս խառնուած են Բրահմայի Նիրվանայի մէջ իմաստունները՝ որոնց մեղքերը քաւուած են, միտքն անբաժան, ինքնիշխան և համայն էակների լաւութեամբ ուրախ:

Սիրուց և ատելութիւնից ազատուած, անձը և միտքը նուաճած, ինքնաճանաչ մարդը մօտ է Բրահմայի Նիրվանային:

Երբ շփումից առաջացած զգայութիւնները վանել է մարդ, աչքը ուղղել է դէպի առաջ, կանոնաւորել է շնչառւածութիւնը և կրծքի ելեւէջը:

Զսպել է զգայարանները, միտքը, բանականութիւնը, ազատել է իրան սրանցից, վանել է իղձը, երկիւղը և կիրքը, նա հասնում է ազատութեան:

Եւ իմանում է թէ ես եմ ընդունում զոհը, ապաշխարութիւնը, ես եմ Տիեզերքի տէրը, բոլոր արարածների բարեկամը, այն ժամանակ նա ստանում է երջանկութիւնը:

Այսեղ վերջանում է բնագալադգի՝ Տայի հինգերորդ գլուխը, որի անունն է գործերից հրաժարման Նօզա:

Շարունակելի

Հ. Աճառեան

Եւ իմանում է թէ ես եմ ընդունում զոհը, ապաշխարութիւնը, ես եմ Տիեզերքի տէրը, բոլոր արարածների բարեկամը, այն ժամանակ նա ստանում է երջանկութիւնը:

Այսեղ վերջանում է բնագալադգի՝ Տայի հինգերորդ գլուխը, որի անունն է գործերից հրաժարման Նօզա:

Շարունակելի

Հ. Աճառեան

1) Եւ իմանում է թէ ես եմ ընդունում զոհը, ապաշխարութիւնը, ես եմ Տիեզերքի տէրը, բոլոր արարածների բարեկամը, այն ժամանակ նա ստանում է երջանկութիւնը:

2) Այսեղ վերջանում է բնագալադգի՝ Տայի հինգերորդ գլուխը, որի անունն է գործերից հրաժարման Նօզա: